

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . 2-50 ар. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника (Літодо ч. 9.) Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зва-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «На-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Другий наклад Фльоринського.

Случайно попало нам в руки одно чи-
сло тижневника: «Slavisches Echo», вида-
ваного у Відні Фр. Подгорніком. В тім
числі подибали ми вже V. артикул довшої
мабуть політичної розвідки, надписаної:
«Die Sprachenfrage bei den oesterreichi-
schen Kleinrussen», мов би справді у ав-
стрійських Русині стояло на днешнім по-
рядку якесь язикове питанє! Автор роз-
відки чемний мабуть чоловічок, бо скрив
своє імя за ініціями: А. І. Р. Він стріляє
зза плота і сим упевнив себе, що ніхто не
навяже его нісенітниць до его імени і не
посоромить его прилюднї. Анонімність
певніша в такому случаю.

Розвідка має на цілі, сказати славян-
ському світові, будьто австрійські Русини
находять ся на хибній до озї, трудячи ся
над розвитком своєї питомої письменности,
в хвилі, коли створала і розросла ся ши-
роко московска письменність, — близька
до рускої. Незвісний автор каже:

«Німецький нарід був би звидів, якби слу-
чайно не жив Лютер і своїм перекладом біблїї
не сполучив полудневих і північних Німців в один
нарід. Вправді рознала ся Німеччина через про-
тестантизм на два собі ворожі релїгійні табори,
але Лютра язикова реформа втворила між ти-
ми таборами духову єдність і спинала розклад
на дві літературні області. Русський (москов-
ський) літературний язик довершив подібного ді-
ла. Він став духовим сполучником всіх «русских»
племен і втворив літературу, в котрій виявив
ся світ мислїй всіх(?) сих племен. Чим є го-
рішнє-німецький язик для німецької літератури,
тим став «велико-русский» для «русской» лі-
тературної мови. Звичайно буває так, що з посе-
ред нарічій якоїсь мови одно нарічє з вишних
приводів возьме перевагу над другими і стає
основою письменного язика. Таким нарічєм в
«русській» літературі є «велико-русское» нарічє.
Хибне є проте(?) понятє деяких(?) галицьких пись-
менників, будьто «русский» літературний язик є
спеціально «велико-русский». Політичні обста-
вини зложились на те, що «велико-русский» еле-

мент, іменно в послїдних періодах «русской» лі-
тератури, висадив з сїдла церковно-славянської
і мало рускої елемент. Мимо того находим в
«русській» літературній мові і мало-рускі елемен-
ти, а ще і нині входять они в сю мову. «Рус-
ска» літературна мова розвиває ся по нині при
помочи других діалектичних груп. А наколи та-
ке дїє ся, то питаємо, чи потрібно ітучно(?)
втворювати мало-руску літературу? Якби кож-
де руске нарічє схотїло винестись на степені
літературної мови, то буде обовязком кожного
«добромислячого русского» супротивити ся
такому змаганю, позаяк «адін» народ не
потребує двох або більше літературних язиків.
Втворенє нової літературної мови потребує
вирочім богато труду, енергїї і часу. Дятого(?)
і непотрібно творити другої літературної мови
там, де вже одна така існує. А якби случай-
но якому «русскому» племені повело ся таке,
то се би значило одно, що поворот до давного
літературного партикуляризму і був би се ре-
грес».

Незвісний автор сеї на скрізь полі-
тичної розвідки плаче відтак над тим не-
щасливим «сепаратизмом», що зродив ся
на Руси з кінцем минулого віку, розріс ся
з Шевченком, обгорнув собою по 1861.
році всю Галичину і Буковину і тут най-
повше для себе придївний ґрунт. Що-до
Шевченка каже незвісний автор розвідки
з'окрема:

«Поєми найгенїяльнїшого поета І. (!) Шев-
ченка розійшли ся донерва (?) по смерті его
по Галичині та Буковині, іменно поміж молод-
шим поколінням. Се покоління обожає его, а украї-
нофільські політики, що ворогують проти Росії,
уважають его за свого пророка. Годї заперечити,
що Шевченко хватає за душу кожного читате-
ля свіжістю, живістю і плястикою, як не
меньше глибоко меланхолїйним тоном та ніжно-
стю принадної та сьлівучої мови, алеж у него
не достає класичної форми і метрики. Крім Шев-
ченка є ще кількох письменників на Україні і
в австрійській Русі, але они не дорівняли ему,
хоч др. О. Огововський в своїй історії літера-
тури ставить їх в один ряд з письменниками
«велико-русскими».

Під конаць розсмакував ся незвісний

автор розвідки в письменниках, як: Н.
Устиянович, Гушалевич, Могилянський, Ді-
дицький та Наумович, котрих «твори най-
шли собі узанє (!) не лише в Австрії,
але і в Росії задля — чистоти (!) мови і
суть зрозумілі (?) всім «русским».

Ми не думаємо спорити з незвісним
автором сеї «політичної» розвідки, жа-
луємо лише редакцію «Slavisches Echo»,
що єї убрало в такі немудрі, на скрізь
тенденційні і не-славянські а москов-
ско-централїстичні шори, а братів
Славян, що они будуть мусїли читати таку
«Фльоринськийяду». Нам не першина слу-
хати жалї в письмах «московских обєди-
нителїв» на українсько-русских язикових
сепаратистів. Так щож? Ми сему не вино-
ватї, що в нас XVI вік перейшов і обїй-
шов ся без Лютра, як не виноватї, що
наше сепаратистичне «нарічє» обняло ко-
рінну стару Русь на просторї від Карпат
по Подонщину і Кубань, та що наша пись-
менність росте трудом люблячих свій 30-
мільоновий нарід письменників-патріотів і
розрослась вже так широко, що аж деко-
му банно стало, будьто через руску нашу
письменність вернемо в часи давного «пар-
тикуляризму». Для нас московський язик
був і буде чужим. Руский нарід не роз-
плине ся для красних очий московских
фантастів в московськїм морю. Ми останемо
сепаратистами і шкода ходу до нашого
броду. Що природне, те живе, а що живе,
се не убити ні указами з 1876. року, ні
пустими політичними статями в родї Фльо-
ринських et tutti quanti.

Гробарі Австрії.

Деякі часописи доносять, що за вставле-
нєм ся євангелицького союзу, німецький уряд за-
граничних справ заявив видаї готовість інтерве-
нїювати в австрійськїм правительстві на користь
сих німецьких пасторів, які записали ся в служ-
бу «Los von Rom», та яких за їхні агітаційні по-
дорожи видалено з Австрії.

Памятаємо добре, як свого часу обурюва

8

МОРОЗЕНКО.

Панаса Мирного.

(Далї).

«Хоч би що продати!» — І вона позирнула
кругом себе. Підслїний каганчик ледве присьві-
чує з комїна, — допомагає підслїним від сліз
очам оглядати злиденне добро.. Он дїрава ряд-
нина чорніє — простягла ся під Пилипком за-
місто постелї. «Кому вона і на що годить ся?»
«Он невеличка подушечка піддержує его куче-
ряву головоньку..» Вона була колись велика,
з пуху.. та через кілько лїт зносила ся, що їй
не пізнати.. Пуху в нїї, правда, ще багато: як-
би розскубити та розбити — і на велику би ста-
ло.. Замість пуху напїрник можна соломою або
сїнцем набити.. і на солонї щасливому добре
спить ся.. От, якби продати!.. Та комуж его?..
коли?.. Он ще кожущина вовною в гору, мов
вівця простягла ся.. «Колись за неї дваїцять
рублів давали.. Ще їй тепер можна рублів з пять
зачепити.. Та як его без кожущини по такому

холоду на роботу бігати.. Хоч би потепліло
швидше, — у свитцї би можна.. Застарчила-б
кожущину.. Пять рублів гроші.. На них би мі-
сядів зо два протягти можна, а там потепліє..
Хиба однести шинкареви в заставу? А може там
ще знайдеть ся? — Каганець почав пример-
кати: остатнє світло в єму вигорало. По кут-
ках печи стовпились морок та чорна темнота..
Катря провела рукою по черенї — чи не на-
лапає була ще чого, про віщо вона, може, за-
була.. Мозоляна рука черкнула ся об суху гли-
ну і загарчала.. «Нї не забула.. не помилилась..
нічого більше немає!» подумала вона і глянула
на Пилипка. Сонна дитина тихо лежала перед
нею — розхрістана, розкидана. Катря витягла
з під себе другий край ряднини і вкрила нею
сина, поцїлувавши его у запліщанї очі. — На-
горілий кнїгїть блиснув, зашкварчав.. сиза іє-
корка стрїльнула у гору — і згасла.. У хатї
зробило ся темно, як у домовинї.

Катря підвела ся, встала — і почала спус-
кати ся з печи на піл, з полу — до долу. Ось
вона босими ногами почовнала по холодній до-
лівцї прямо до столу. Вхопившись руками за

край его, вона звела очи у темний куток.. Там
нічогоосенько не видно.. Сїлькись: вона знає,
що там стоїть образ. — Перепочивши край сто-
лу, вона одступила ступнїв зо два назад —
і почала хреститись.. Міцно сцїпивши пучку,
вона ще міцнїше почала накладати нею то на
лоб, то на груди, то на плечі.. Чутно було глу-
хе постукуване серед темноти, а більше нічого..
Аж ось почулось важке зітханє, наче дух виш-
рав ся із тіла.. «Господи!.. Боже мій!..» роздав
ся глухий голос в темнотї, мов виривав ся
з під землі. Ще трохи згодом — щось посуну-
лось, наче упало.. То Катря опустила ся навко-
лішки і замолла ся в голос.

— «Господи!.. я не вчена Тобї молитись.
Я не зугарна Тебе сьвятим словом просити..
Я не за себе.. Не на мене Ти зглянь ся, —
зглянь ся на него!.. Дай менї пораду у моїм
горї.. Пошли менї розум добути, чого не стає
нам!.. А Ти, Мати Божа — Царице небесна!
Заступнице наша! Нанути его на все добре.. За-
хисти его від усього лихого: від холоду і голоду,
від хвороби та болїсти, від наглої смертї!»

Далї вона прижавши головою до холодної

ла ся урядова праса в Німеччині на се, що гр. Тун в віденському парламенті критикував Богу духа винних чеських робітників з Німеччини, а тепер могло би німецьке правительство вимагати, щоби в Австрії толеровано німецьких пасторів проти католицької церкви? Прецінь кожда мала дитина знає про се, що коли би заграничні католицькі священники дозволили собі в Німеччині на агітацію проти протестантизму, безпроволочно найшли би ся за границями єї. Тож уважаємо всяку інтервенцію в користь агітуючих пасторів виключеною.

Правда, що не хибує ані в Німеччині ані Австрії таких елементів, що старають ся затруїти відносини між обома державами. В Німеччині є ними т. зв. Alldeutsche, які китайську зупу вважають лише вступом до австрійської печені, а в Австрії німецькі народовці усувають всякий сумнів що-до сего, що їх найгорячішим бажанем було би стати анектованими. Одним таким средством, ведучим до сеї ціли, є пропаганда під ключем: »Los von Rom«, не є она вправді небезпечною під релігійним зглядом, але тим більше під зглядом політичним.

Коли би німецькі повіти Чехії мали прийняти на себе ролю Альзації і Лютарингії, то мусіло би се з часом довести до такого напруження межі обома союзними державами, що союзний трактат утратив би всяке значінє. Тому є се дуже небезпечною забавкою, доливати оливи до огня, як се тепер чинять деякі часописи в німецькій державі, які до сеї пори були зовсім обов'язні під релігійним зглядом, а тепер нараз виступають з такими сильними симпатіями для протестантської пропаганди в Австрії.

До числа сих часописей належить орган вольнодумних, берлінських філістрів »Vossische Zeitung«, яка видалюване пасторів з Австрії називає політикою драгонад, а пропаганду »Los von Rom« величним рухом ума, бо пливе з глибини душі німецького народа, рухом таким хорошим, що люди великих умів і найчистіших характерів, як стирийський поет Бреґер, прилучають ся до него, відчувають своїм правдивим німецьким серцем »правдиву, чисту науку« і т. д.

Ось так пише Köln. Volkszeitung про агітації жидівсько-ліберальної праси по обох сторонах австрійсько-німецького кордону та примінює до неї дотен Фридерика Вільгельма IV., який по премієрі »Гугенотів« Маєрбера сказав: »Протестанти і католики відтинають собі голови, а жид дорабляє до сего музику!«

Гігієна умислової праці.

Сон.

(Конець).

Що до сну по обіді має ся річ в мініатурі подібно; лише тут єго зріст наступає ще скорше, ніж у сні в ночі, подібно як і спаданє, а в годину по засненю глибокiсть сну пополудни є вже дуже малою.

Знають про се добре особи, які зле сплять

долівки, замовкла. Вся постать у неї тремтіла голова трусила ся, слези рясно-рясно посипались з закритих очей.

Хоч зараві заходила ся Катря висипати ними на новий рік своє щастє, а все таки трохи полекшало на душі, як вона не швидко підвела ся з землі. Хоть туга серце наче в жмені давила та не різала єго своїми гострими острогами!.. Поточуючись, наче чмелена, почовпала Катря назад до полу і покарабкалась з полу на піч. Помацки налапавши сина, вона обережно перехрестила єго — й на край подушки, рядом з єго кучерявою головонькою, схилила свою задурену голову.

Чорна непроглядна темнота стояла кругом. На дворі ревла сердита буря, стугоніла у стіни, стробала по осели, вила в димарі, гуркотіла у вікна... Катря не дослухала ся. Натомлена важкими думками голова не здужала з дослуханєм справлятися, натружене болістю серце забажало спочинку... Незабаром обгорнуло Катрю німе забутє, захитала дрімота, а міцний сон прикрив її своїм спокоєм.

III.

Брало ся далеко за північ. Позасипали люде по своїх теплих захистах; спить-дрімає земля під глибоким снігом; знеміг ся вітер, утомило

і трудно засипляють, що пополудни засипляють без порівняня скорше і що по одногодинній дрімці сунуть цілком покріплені, навіть по нечреснаній ночі.

Коли отже ми вже представили перебіг сну, треба тепер зайнятись ще одною річю, а іменно, котра часть сну є найбільше покріплюючою.

На підставі власних дослідів годять ся всі слідичі на се, на що вже впрочім і сам здоровий розум вказує, що та часть сну, якої глибокiсть є найбільшою, є найбільше покріплюючою.

Ще одна річ є тут не малої ваги, а іменно продовжуване понад міру кінцевого стадію сну о малій глибокості; оно не лише не додає нічого до покріплюючої власности сну, але навіть зменьшує єї значінє, а навіть може дати єму впрот некорисне діланє що-до піднесеня інтензивности ума після змученя, яке єго огорнуло від праці попереднього дня.

Подібно дієсь також зі сном по обіді.

І безперечно кождий досвідчив сего, що по надмірно довгим сні встає «не мов збитий», а по довгій пообідній дрімці є все силячим і нездарним до ніякої праці.

Так отже, як бачимо, засада »septem horas dormire, satis« (сім годин спати, достить) і засада сну перед півночю мають своє наукове оправданє.

При наших дослідах над інтензивностию ума учеників стрічалисьмо ся усе з тим обявом, що так скорочуване сну для науки і довге вилежуване ся у лжку по пробудженю мали все некорисний вплив.

Ученик на першій годині зуживає 80 до 40 процент цілоденної енергії, а процентова правдоподібність уділу в науці в дальших годинах представляєсь ось як: для третьої години 59%, для четвертої 56%, для пятої 46%.

Коли отже сон не є ані за короткий ані за довгий, є він найліпшим покріплюючим средством.

Зле роблять ті, що задля науки, а особливо при наближаючих ся іспитах, скорочують сон ad minimum, бо організм, який не відпочав, не може працювати, а природа не зносить насильства.

В таких случаях одинокою радою є спати коротко (хотяби 1½ або 2 години), але кілька разів на добу, бо в сеї спосіб використовуєсь кілька разів перше найбільше, покріплюєє стадію сну.

(„Учитель“).

Становиско Японії.

За посередництва свого посла китайське правительство удавало ся вже двічі до Вашингтону з прошенєм о посередництво. І двічі вешингтонське правительство відкинуло китайські пропозиції, згідно з постановою других держав

ся й вихало — затихло. Не сплять тільки зорі в далекому небі та не спить той старий дідуган Морозенко, яким Катря лякала свого Пилипка. Білим інїєм чіпляєть ся він за дерево, гладенькою кригою вистеляє собі слід по снігу, диде в повітрі таким холодом, що аж кипить усе кругом єго. Розходить ся сердитий — немилосердно давить, — колеть ся від єго натовпу чорна земля; тріскаєть ся на їй снігова гора; ділить ся на шматки товста крига над водою. Глухий бренькіт від того йде понад землею, розпрострюєть ся в холодному та густому повітрі, а дійшовши до лісу, — стукаєть ся об кожную деревину. Там, у єго темній гушавині, виють вовки-сіроманці і їх голодна пісня, як той лемент розлягаєть ся по всій околиці. Сумно усеуди, холодно і страшно... Кругом висить морок та мла непроглядна буєє, тільки сніги виблискують трохи та глупіють зорі у високому небі. Аж ось вплив з за гори Волосажар і почав виблискувати своїми зірочками, немов танцював перед сьвітлом...

(Далі буде.)

цивілізованого сьвіта. Є се тим важнійше, що думано загально, чи Америка не займе відмінного, прихильного Китайцям становиска як найближша сусідка з Китаєм через море.

Однак показує ся, що держави уважають китайські дипломатичні забіги лише старанєм для ослабленя енергії держав і зисканє часу. Держави жадають передовсім відшкодованя від Китаю за шкоди і кошти, які они повесли з причини боксерського руху. Щоби се досягнути, будуть мусіли надати Китаєви такий устрій, який би давав запоруку на додержанє зобовязань. Чим раз очевиднійшим стає, що держави думають про забори в Китаю.

Отже цікаво, яке становиско супроти сего факту займе друга найближша сусідка і племянниця Китаю — Японія? Доселі она ішла рука в руку з державами, бо навіть виявила велику ревність в скорім змобілізованю більших експедицій до Китаю. Якою дорогою на будуче піде Японія, заявив ясно японський амбасадор в Лондоні, який сказав:

»Одинокою державою, яка до тепер може отверто заявити, що не бажає війни з Китаєм, ані не хоче робити територіяльних добичей на кошт китайської держави, є Японія. Наша ціль є иньша. Ми образуємо рікрічно в наших наукових заведенях сотки молодих, спосібних Китайців і знаємо, що они колись утворять в Китаю сильне сторонництво, яке буде бачити будучність жовтої раси в тіснім союзі межі Китаєм а Японією.

Отже коли ми вислали 30.000 війська до Китаю, то тише задля побореня анархії, яка там запанувала. Однак ми непереконані, що ті самі війська, які тепер штурмують китайські становиска, стануть признаними легальним правительством в Пекіні союзними військами. Є се незмінною засадою японської політики і наше правительство примінює ся до неї на кождім кроці.

»Коли до тепер думали, що засадою японської політики є поступати в порозуміню з сею або тою європейскою державою, то не пішло з того, що здавало ся, немов держави стремлять до тої самої ціли, що Японія. Але се виявить ся ще, що ми не звязали собі рук зглядом нікого і коли-б завтра яка небудь європейська держава заявила намір зайняти часть китайської держави з нагоди пануючого там заколоту, то переконано би ся, що Японія запротестувала би проти сего як найенергічнійше.

Різкий се облизень на апетит білих курттрегерів!..

Новинки.

— Календар. В четвері: гр.-кат. Ісакія; рим.-кат. Роха. — В пятницю: гр.-кат. 7 дітий в Ефезі, Одокії; рим.-кат. Ліберата.

— В 70-літні роковини цісарских родин. Магістрат м. Львова оголосив відозву до мешканців, в якій просить, щоби в суботу дня 18. с. м. зволили: 1) прикрасити святочно домп; 2) взяти участь в богослужєнях, які відбудуть ся того дня в катедрах всіх трех обрядів о 9 год. рано, а в протестантєкім костелі і в синагозі о 10 год. 3) вечером того дня освітлити вікна своїх мешкань в спосіб відповідний для столиці краю.

— Іменованя і перенесєня. Вишній суд кравий у Львові іменував судовими канцелястами: заступника учителя гімназьяльного (!) Семена Дозорцева в Ярославі в Солотвині, канцелярийних помічників В. Лісового в Городку для Вишнівчика і Г. Д. Хальця в Гусятині для Лютовиска, суд. дистаря Ем. Вайнгартена в Золочеві для Цішанова, а суд. канц. Онуфрія Гулеюка переніє в Підволочиск до Рожківтова.

— Тов. »Руска ремісничка« звертає увагу родичів, що хотіли би примістити своїх синів у львівській ц. к. промисловій школі, на оповіщеня дирекції сеї школи що-до вписів на рік шкільний 1900/1901.

Вписи учеників до школи слюсарства і столярства будівляного, як також до всіх шкіл промислу артистичного, будуть відбувати ся дня 15. і 17. вересня: вписи до шкіл промислу будівляного т. є. мулярства, тесельства і каменярства дня 2. і 3. листопада. Ученики мають зголошувати ся в супроводі родичів або опікунів і предложити слідуючі грамоти: а) Метрику уродженя в ціли удовідненя, що ученик укінчив, або з кінцем сего року укінчить 14-ий рік життя. б) Сьвідоцтво з укінченої з добрим успіхом школи виділової, або 2-ої класи шкіл середних, або сьвідоцтва з укінченої з добрим успіхом приписаної шестилітної або семилітної науки в школі народній. В случаю перерви в ходженю до школи, довгої як час ферий шкільних, ма-

ють нововступаючі ученики предложити також свідомство моральності. в) Ученики вступаючі на I курсу відділу будівельного мають, окрім грамоти вище наведених, предложити ще вірогідне свідомство з відомої дволітньої практики будівельної яко мулярі, теслі або каменярі, а ученики, записуючі ся на курс вищий, свідомство з послідної практики літної. — Вписове і чесне належить заплатити зараз при вписі.

До сего оповіщення додаємо ще слідуючі уваги: Ц. к. школа промислова у Львові має слідуючі відділи або школи: а) Відділ будівельний (5 курсів) з школами фаховими: для мулярства, тесельства, каменярства і слюсарства будівельного. б) Відділ артистично-промисловий (4 курси) з школами фаховими: для малярства і різьбярства декоративного, для шницерства, столярства меблевого, токарства і слюсарства артистичного. в) Школа заводова гафтарства артистичного (4 курси). г) Школа коронкарства (3 курси). д) Школа промислова доповнююча (2 курси) для відділу будівельного, для відділу артистичного і механічно-технічного.

Точніший пояснення що-до числа курсів в поодиноких школах подали ми в наших часописах в році 1899.

Вкінці додаємо ще таку увагу: До школи промислової о якій тут бєіда, повинні вписувати ся хлопці лише добре в школах, як вище наведено, підготовлені, спосібні і посідаючі вже вроджений їм талант до заводу, якого хотять учити ся. Слабше підготовлені зроблять лише, як постаріють ся о проміщенє в робітні якого доброго майстра, а ходячи з робітні на вечірню доповнюючу науку, доосвітять своє теоретичне обраованє і стануть оісля добрими майстрами.

Давні союзники з табору «Галичанина» і «Дьля» станули проти себе до борби при наближаючих ся виборах. В жидачівськїм повіті, де др. Евг. Олесницький вже кандидував кілька разів з рускої сторони і завдяки своїм численним промовам на вічах та своїм зношенням з на селенєм уважав ся одним кандидатом аж до успіху, виступив тепер з контр-кандидатурою о. Корнїло Сенїк, давнійший найгорячіший поклонник і агітатор д-ра Олесницького. Є се не лише політичний, але і моральний удар для шаповного меценаса зі Стрия. Бо коли навіть львівські народоупевні консоїдатори підносили сумніви проти заповнення народної справи кацапськїм клїчї, др. Олесницький вказував гордо на Стрийцяну: от, дивїть, як у нас ми гарно живемо з «твердим». Тепер дожив вже важкої зради на півночі своєї області від Сенїків та Савюків, а приїде час, що ще і на полудні, в горах доживе того самого від Давїадків et tutt quanti.

Король на «чорній листі». «Westf. Merkur» доносить, що карльбадєкї купці замістили постійного го-тя тамошного купелевого заведеня, екс-короля Сербїї Мїлана на «чорній листі». Вєїх товаришїв по заводї перестерігають «перед якимсь Мїляном, давнійше сербським королєм» що-до удїлюваня кредиту та даваня товарів на борг. — Тяжкі часи настали, коли вже королям жиди не хочуть давати на бороду...

На злодійку шапка горить. До антикварїї Іглы при улиці Баторого у Львові зайшов случайно поліційний агент Тенцер, а по хвилі якийсь молодець, около 20-літній, з пачкою книжок на продаж. Коли сей послідний замїтив агента, кинув книжки і почав утікати. Агент догадав ся, що се якась нечиста справа і пустив ся за ним в погоню. Удало ся єму сцїпати вхопити за чупер мнєгочадїного молодця, але лише на хвилию, бо він вирвав ся і лишив агента в руках жменю волося і кацелюх, а сам пронав без вїсти. Принесенї на продаж книжки, як пізнійше показало ся, походили з крадіжки довершеної при ул. Кампїана ч. 13.

Шайку агентів, що наклонювали селян до еміграції, вкрито в Новім Торзї. Голова го-виновника, Йосифа Старчовського, увязнено і відставлено до суду в Н. Санчи. Крім звичайних оплат по 10 ар. від особи, побирає Старчовський ще особну винагороду за переведенє емігрантів, приналежних до вїйска, лісами до прускої границї.

Про вїйну. В остатнім випуску російського місячника: «Квестїї філософїчнї і психологїчнї» містить ся статя написана гр. Л. А. Комаровським п. з. «Квестїя філософїї вїйни», де автор порівнює погляди на вїйну двох визначних російських філософів: Соловєва і Чічерїна. Перший є, як судить автор, моралїстом і дивить ся на вїйну о много острїйше, як політик Чічерїн. Вкінці перший доходить до якогось двоного висновку, другий знова надмірно улягає впливам будучих подїй. Соловєв вважає вїйну за хронїчну недугу людскости, яку належить лічити та відвертати головню внутрішню причину, що єї викликають. Щоби сю недугу пізнати, треба єї слїдити не з одного, але з трєх рїзних точок погляду: загально-моральної або теоретичної, історичної і виключно-моральної або практичної. Ера європейських вєн — після Соловєва — вже минула. Чічерїн є впрост противного погляду. Він заповідає Європї цілий ряд забурень та вєн в недалекій будучинї, бо —

як гадає — доволї вже призбирало ся пального матерїялу. «Разом зі сполученєм Нїмеччини — пише проф. Чічерїн в своїй «Фїлософїї права» — зрєла в серединї Європи величезна батерія, що приневолює сусїдні держави напружити вєї свої вєснї сили до остаточних границь. Серед таких умовин не можна нинї навіть думати про відверненє вїйни. Надїятї ся сего можуть хїба порожні голови, що літають в кругах фантазїї та потеряли всяке почутє дїйсности. Не можна також думати про ограниченє уоружєня. Стремлїнє удержати мир є лише покришкою для ведєня дальшого уоружєня, якого прямою причиною є страх перед вїйною, що кожної хвилї при найдрїбнійшїй нагодї може загорїти». Як одинокую вихідну точку з сего тяжкого положєня вважає проф. Чічерїн, завести менше-більше нормальний устрїй в міжнародних відносинах. Стара система, оперта виключно на рївновазї сил державних, вже пережила ся; потреба системи нової, опертої на рївновазї сил національних.

Анархїсти. На порученє мїністерства, неопїтанська поліція пошукє двох Сербів-анархїстів, Петровїча і Жївковїча, що мали бути заосмотренї в австрїйскїх пашпорти. Они мали на мїр довершити атентат на черногорського князя в Римї.

Вина і кара. До одної з більших реставрацій в Монахїї прийшов прилично убранїй панок і кавав собі подати склянку пива. Коли кельнер принїє жадавий нектар, гїсть підняв покришку і почав на ціле горло ревіти мов скажениї. Присутні скочили з місць, жєнщини счинили крик і вєсь кинуло ся в переполоху до утечи. Прибїг сейчас господар і поспитав гостя, що єму є, чи случайно не занедужав. Рєвучий прїтих на хвилию, засмїяв ся і показав палцем на доверенї вписанїй великими буквами на реставраційнїй стїнї:

«Зарєви гостю, як лєв на пустинї,
Як тебе кельнер скрїядить на склянчинї!»
— а тут, прошу перєсвїдчити ся, хїбує на два пальцї пива!

Правдивї Нубїйцї. У Вроцлавї в зоологїчнїм огородї написувала ся недавно перед публїкою грїпа Нубїйцїв та своєю постановою, дикими поглядами, рухами тїла і нїтомими нубїйськими танцями викликувала пострах та подив між Нїмцями. Нецїастє хотїло, що одного красного ранка листонос принїє поручений лист до намету начальника африканських Нубїйцїв. Лист був заадресований: «An Herrn L. ib Tirsch iegel aus Polnisch Lissa derzeit Nubier im zoologischen Garten in Breslau». Показало ся, що Нубїйцями є не хто цїньший, як Лейби та Мошки.

Телеграф без дроту. Маринварка Сполучених Держав вїдбувала недавно проби практичного вхїсненуваня вїпаходу Марковїного під проводом самого вїпахідника. Показало ся при єїм, що телеграфувати без дроту можна на віддаленє 8½ морських миль та що вєї кораблї, на яких находили ся апарати Марковїного, одержували вєє точні телеграмї. Хїбою сего телеграфу є лише се, що коли рївночасно телеграфують два кораблї, то денешї виходять незрозумїлі. Сим як-раз може покористувати ся неприятель, та телеграфуючи у себе безнастанно, не допустити на противнїй сторони нї до одної зрозумїлої телеграмї.

Жєнщина в Китаю. Становиско жєнщини в китайськїй родинї не можна начеркнути рожевою краскою. Она є невільницею мужа, так бо дай на вєрх видає ся. За молоду до школи не ходить і остає ціле житє неукою. Китайка входить замїж в дуже молодім віцї, бо в 14. р. жєвтя. Набута мужом в д родичїв як яка домашня посудина за грошї, становить в домї родичїв мужа звичайну посудину, аж поки не стане матерїю сина. Від тої хвилї виходить по частї з під власти своєї теці. Дивнє є становище мужа до жінки в Китаю. Хотїй би єї не знати як любив, мусить перед иньшими удавати, що она єго нїчо не обходить, що він єї легковажить, бо сего вимагає народний звичай. Про чиєсь жєну єпитати, означало би брак всякого вихованя: жєнщина є посудиною, яка не повинна нїкого обходити. Навить в вищих домах Китайцїв, коли пр. обєє подорожують, то муж їде з сивами в одній повозцї, а жєна з дочками в другїй. По смертї жінки муж може того самого дня ожєннити ся з иньшою, та не лише з одною, але з кількома нараз. — Однак о скілько становськє жєни до мужа є невиносимє, о стїлько як матери до синїв почесне. Дїти обожають свою матерї навить тоді, коли самї мали би вже вукїв. По матери носять сини жалобу та що найменше сто днїв при кожній розмовї згадують про ню з найбільшою пошаною. Здавало би ся з передєше наведеного, що становиско жєнщини в Китаю, є понижачє. Так дїйсно не є. Зависить се від моральної вартости та від вдачї Китайки, чи она буде для мужа невільницею, чи єго щирою подругою. Переважно є Китайка вїрною приятельскою свого мужа, а можна про се вносити з того, що мушци маючи правом не покористовують ся. Богатї Китайки жиють навіть дуже вигідно. Про нїчо не журять

ся, нїчого не роблять та цілими днями поправляють свою туалету.

Зї столїтя пари і електрики. З Парми в Італїї доносять про сензаційну подїю, яка приключила ся між нареченими. Ірма Гавденнї посперечала ся в в наслїдок зависти зї своїм нареченим Кавалї і обиджена визвала єго на поединок. Поединок вїдбув ся після всяких приписїв на ножї, а вислїдом єго було, що обєє по завязатїй борбї упали без житя.

Торжество анархїстів в Чїкаго. Анархїсти, що перебувають в Чїкаго, зовєїм не упали на дусї в наслїдок загального обурєня проти них, яке наступило по убїйствї короля Гумберта. Доказом сего є торжественне святкованє ними 10. роковин подїї, яка свого часу викликала незвичайнє вражїнє. В 1890. р. устроїли чїкагівскї анархїсти збори, на які поліція не дала свого призвоу. Коли на місце зборїв прибув відділ поліції і розвинув ся в лїнїю, якийсь анархїст кинув між них бомбу, в наслїдок чого згинуло тоді шїстьох поліційнїв. Чотирох винувникїв сего замаху страчено, але від тоді поліція не мїшала ся до зборїв анархїстів. Аж сего року порїшала поліція не допустити до заповіджєних зборїв і в тїй цїлі обсадила льокаль, де они мали вїдбути ся. В виду сего анархїсти устроїли збори під голим небом, де між иньшими промовляла Лїси Парсон, вдова по однім з повїшених перед десятма роками, та накликувала до нїмєсти за повїшених. Коли прибула поліція, настала між нею а зібраними анархїстами запєкла борба. Анархїсти кидали цєглами, камїнем... причїм зранили богато осїб.

Дрїбнї вїсти. Президент вишого суду краєвого, п. Тхоржницький, вїїхав на 6-тижнєву вїдпустку. Заступати єго в урядованю буде вїде-президент Дїлевський, що саме повернув з вїдпустки. — Квалїфікаційнї іспити для учительїв і учительок народних шкїл розпїчнуть ся перед екзамінаційною комісїєю в Сокалі дня 13. вересня. Поданя треба вносити найдальше до 10. вересня. — Підвисненє платнї і стабілізація судових дїстарїв і калькулянтїв має небавом наступити. — В Ярак на Угорщинї прихоплено міжнародну шайку фальшївникїв грошей. З їх кузнї виходили так паперовї як і срібнї грошї всїх держав. — Фальшївнї банкноти 10-рєньскєві появили ся в Дрогобичї і околицї.

Посмертна оповїстка.

Клим Дроздовский, совїтник ц. к. намїсництва, помер у Львовї в 65. році житя. В. є. п.!

Антїн Теодорович, ц. к. офіційал суду краєвого у Львовї, помер в 42-їм році житя. В. є. п.!

Антїн Яблоновский, артист-маляр, автор кількох драм виставлених на сценї руского театру, помер в 58. році житя в Перемишлї. В. є. п.!

Телеграмми.

Вїдекь, 15. серпня. Бувший мїністер гр. Бакеген іменованїй президентом сенату адмінїстраційного трибуналу.

Остригом, 15. серпня. Вчєра розпочали ся тут торжєства з причини 9-вікового ювілея істнованя католицкої церкви на Угорщинї. Цїсаря репрезентує на торжєствах архикн. Фрїдрих.

Кольнїя, 15. серпня. Köln. Ztg. доносить, що в Індїях голод і чума лїтують з новою силою. В Бомбаю умирає по 300 людей денно на чуму, а виступає она в нових місцевостях. Богато фабрик замкнено з причини чуми і 30.000 людей остає без хлїба.

Льондон, 15. серпня. З Вєшнїгтону доносять сюди, що союзнї вїйска в Китаю, після обчислень в мїністерствї вїйни, заатакують Пекїн найдальше в суботу, або в недїлю.

Льондон, 15. серпня. «Daily Mail» доносить з Гонконг під днем 12 с. м., що того дня 8.000 членїв «чорного прапора» вїдїйшло звїдтам до Пекїну. Генерал Чунг-суй-тенг з Ю-нан дав розказ, аби 10.000 людей з сєї провїнції вїдмашєрувало до Пекїну.

Льондон, 15. серпня. «Daily Express» доносить з Шангаю під вчєрашню датою, що союзнї вїйска находит ся в віддаленю 12 миль (англїйських) від Пекїну.

Магдебург, 15. серпня. Magdeburg Ztg. доносить в справї заговора в Преторїї, що в Берлїнї вважають се змисленою поголоскою, яку Англїїцї розпустили задля того, щоби приготовити новї репресїйнї средства проти чужинцїв в Трансвалю. Супроти сего нїмецький репрезентант в Преторїї повинен уважати, щоби евентуальнї заряджєня Англїїцїв в Преторїї не дїткнули нїмецьких підданих.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
1:35	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	1:53	6:30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний
	6:46	з	Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк	2:08	6:43		дв. Підзамче
	7:45	з	Янова	8:30	6:35	до	Станиславова, Підвисокого, Потутор
	7:40	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	2:55	8:40	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	8:00		на дв. головний	9:00	9:15	до	Скольного, до Лавочного (1. лп. до 15. вер.)
	8:05	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:25	9:42	до	Янова
	8:15	з	Сокала, Рави рускої	2:55	9:55	до	Чернівців, Станиславова
	8:50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	10:20	10:20	до	Сокала, Беляця, Рави рускої і Любачова
	11:45	з	Ядослава і Любачова	1:25	1:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в не- дїлі і свята
	11:55	зі	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	2:15	2:15	до	Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлі і свята
	12:55	з	Янова	3:05	3:15	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
	1:15	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	3:26	3:26	до	Брухович шод. від 1. мая до 16. вер
2:20	3:14	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	3:30	3:30	до	Ряшева, Хирова, Любачова
2:35	5:17	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.				
	5:40		на дв. голов.				
1:45	5:45	з	Кракова				
	5:55	з	Чернівців, Іцкан				
	6:00	з	Сокала, Беляця і Любачова				
Ніч				Ніч			
8:40	7:24	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	6:10	до	Станиславова	
2:31	8:28	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:13	до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марца 1901 щоденно	
12:20	8:50	з	Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.	12:40	6:30	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	9:23	з	Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.		6:50	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	9:45	з	Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова		7:10	до	Тернополя дворець головний
	10:00	з	Чернівців, Букарешту, Гусятина, Потутор		7:33		дворець Підзамче
	10:15	з	Лавочного (пешту) Хирова		7:25	до	Сокала і Рави рускої
	10:12	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		7:48	до	Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)
	10:30		на дв. голов.	2:51	9:12	до	Янова від 1. мая до 15. вересня
	12:05	зі	Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.		10:40	до	Чернівців і Іцкан
	3:12	з	Підволочиск на дворець Підзамче		10:50	до	Кракова, Відня, Варшави
	3:35		на дворець головний		11:00	до	Підволочиск, Бродів дв. голов.
					11:25		дв. Підз.
					4:15	до	Кракова, Відня, Верлина, Самбора
					4:45	до	Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.

ЗАМІТКА: Гога нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.
Час середно-європейский рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Красіцьких ч. 5) удїляє поясненя в справах залізнич. продає білети всякого рода і розклади їзди.

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переховани паперн вартістні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституційних заграничних т. зв.

**Депозити сховкові
(Safe Deposits)**

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійши заридження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовим.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреосв. Митроп. і Преосв. Еп. **Ординариям** всіх трех епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках **протів шкід огневих.**

Став фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вносять:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 „ — „	
„ спеціальна	1.684 „ 80 „	
Фонд основний	72.000 „ — „	
„ емеритальний	18.166 „ 60 „	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вносили виплачені **шкоди 1,669.565 кор. 38 сот.** Поліси «Дністра» приймає **Банк красвий і Каси ощадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Теробовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язичі. **Зголошеня** о удїленє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дністра», приймає ся.

«Дністеръ» виплатив агентам по конець 1899р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім «Просьвіти»).

удїляє позички за оплатою 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за штабуляцією, над 500 корон тільки за штабуляцією на першім місци, до силати в ратах на 3 до 10 літ. Святиченики, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити єще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вклади до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Удїл членський вносить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації удїляє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичне заведење ритовниче малярства шильдів, відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч аптеки Вл. Миколайша).

Виконувє дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіяльних. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясі та полотні. Всїлякі ликерованя, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди лянї з ріжних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на домп.

Гравури на металю та дорогих камінях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і ґузики до упряжи та ліберії. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шаблони. Краска до печаток та хемічна краска до білизни.

Цінники даром і франко.

Всілякі **КУПОНИ** вильосовані цїнні папері виплачує без потручени провізії або коптїв **Контора виміни** ц. к. упр. гал. акц. **БАНКУ** Гіпотечного.